

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д-р инж. Евгени Петров Манев, Ръководител на Катедра „Национална сигурност“ в „Университет по библиотекознание и информационни технологии“, акредитиран в ПН „9.1 Национална сигурност“ и „3.5 Обществени комуникации и информационни науки“, относно дисертационния труд, представен за присъждане на образователната и научна степен **„доктор“** в професионално направление „3.8. Икономика“, научна специалност „Икономика и управление“ (икономика на отбраната и сигурността) в УНСС.

Автор на дисертационния труд е Гургана Цветелинова Цанкова.

Темата на дисертационния труд е „Усъвършенстване на противодействието на контрабандата с тютюневи изделия в Република България”

Основание за представяне на становището е Заповед № 566/09.03.2021 г. на Ректора на УНСС за участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд и решението на същото взето на първото заседание.

1. Информация за дисертанта

Докторантката се е обучавала по докторска програма към УНСС в Катедра „Национална и регионална сигурност” във Факултет „Икономика на инфраструктурата” на УНСС, в област на висшето образование „3. Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление „3.8 Икономика“, по научна специалност „Икономика и управление“ (икономика на отбраната и сигурността) съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 771/20.03.2018 г. Обучението е осъществено в *редовна* форма, със срок три години, през периода от 06.03.2018 до 06.03.2022 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е завършено, самостоятелно изследване по темата, в което докторантката е селектирала известни научни методологии, методи и теории, които удачно е интерпретирала за целите на анализите. Дисертацията е разработена съгласно приетите академични

изисквания и нормативната уредба. Дисертационният труд е с обем от 175 страници. Основната част е 164 страници и съдържа: списък с използвани съкращения (79 бр.), списък на таблиците (5 бр.), списък на графиките (2 бр.), списък с фигурите (3 бр.), увод, три глави, заключение, списък на научните и приложни приноси, списък на използваната литература.

Списъкът на използваната литература обхваща: закони, конвенции, нормативни актове – 37 бр.; научна литература от български и чуждестранни автори – 30 бр.; източници от уеб-страници – 22 бр.; доклади и публикации по проекти – 74 бр. Общо 163 бр.

Използваното знание, съдържащо се в удачно подобрите литературни и нормативни източници, както и емпиричният опит на докторантката са в основата на интерпретационните анализи, които са допринесли за успеха на изследването.

Актуалността на темата е безспорна и се определя от изключителното място и ролята на ефективната борба с контрабандата и корупционните практики, свързани с нея, за националната сигурност. Освен това изследването попълва една необходимост от знания и предлага препоръки за повишаване на ефективността в борбата с контрабандата с тютюневи изделия в Република България и нейната връзка с корупцията на „белите якички“.

Поставената цел в дисертационния труд е удачно избрана, а докторантката я постига чрез успешното изпълнение на дефинираните изследователски задачи. Обектът, предметът и изследователската теза са целесъобразно определени. Изследването закономерно води до постигане на крайния резултат, а именно създаване на авторски концептуален модел за противодействието на контрабандата с тютюневи изделия в Република България и генериране на приноси.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Обхватът на изследването е оразмерен в съответствие с ресурсните и времеви ограничения на работния план на докторантката. Изследван е периодът след приемането на Република България в Европейския съюз, като изследователското усилие се съсредоточава само върху икономическите и управленски етапи за противодействие на контрабандата с тютюневи изделия. Това е напълно обосновано от възможностите на едно индивидуално изследователско усилие.

В емпиричната част на дисертационния труд е представен авторски модел за усъвършенстване на политиката на противодействие на контрабандата с тютюневи изделия от гледна точка на организацията,

координацията и комуникацията между институциите. Отделено е необходимото внимание и на анализа на нормативната уредба в Република България.

Получените резултати са описани логично и изчерпателно. Езикът и стилът на изложението са прагматични и имат спецификата на разглежданата научна област. Използването на понятията се ограничава в рамките на необходимостта от внасяне на яснота в изложението. Теоретичните обобщения показват необходимото експертно ниво на авторката.

Методологията и методиката на изследването са правилно избрани и компетентно приложени, което е дало достатъчно основание за доказване на изследователската теза и е довело до получаване на планираните научни резултати. Достоверността им се потвърждава от направените анализи и интерпретации, които не дават основание за поява на съмнения относно оригиналността и авторството на представения труд.

Изводите и препоръките произлизат и съответстват на получените резултати. Балансът между обхвата на темата, избора на мащабите на задачите и ограничаването на авторските изследователски цели, са позволили съсредоточаване върху изпълнението на всички планирани научни задачи и доказване на изследователската теза.

Личният принос на докторантката в получаването на приносите в дисертационния труд е неоспорим. Авторството ѝ не буди съмнение. Към момента не ми е известно да има претенции от автори или анонимни източници за некоректно използване на литература или цитирания от авторката. На базата на представените материали, в рамките на моята компетентност, имам основание за твърдение, че няма наличие на плагиатство.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам научните приноси на докторантката, както са предложени в дисертационния труд.

Научни приноси:

1. Предложен е набор от понятия, характеризиращи контрабандата на тютюневи изделия, участниците и ефектите от нея.
2. Идентифицирани са проблемите при противодействието на контрабандата с тютюневи изделия в Република България.
3. Установена е връзката и зависимостта между контрабандата с тютюневи изделия и нелегалната търговия с тях и са оценени загубите на страната в периода 2012-2020 г.

4. Предложен е авторски Концептуален модел за противодействие на контрабандата с тютюневи изделия и мерки за неговото внедряване.

Приложни приноси:

1. Предложено е внедряване на съвременни добри международни практики за противодействие на контрабандата с тютюневи изделия.

2. Предложени са аналитично обосновани мерки, с очаквани ефекти, за подобряване на политиката за противодействие на контрабандата.

3. Разработена и е предложена за използване програма за обучение на участниците в процеса на противодействие на контрабандата с тютюневи изделия.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертационният труд и публикациите на кандидатката по темата на дисертационния труд осигуряват публичност на постиженията ѝ, отговарят на минималните държавни изисквания за получаване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно чл. 2б на ЗРАСРБ, в област на висшето образование „3. Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление „3.8 Икономика“, по научна специалност „Икономика и управление“ (икономика на отбраната и сигурността). Доказателство за това са фактите, че 50 т. се присъждат за дисертационния труд и 40 т. се присъждат за представените четири публикации (по 10 т. за всяка една от тях), което прави 90 т., при минимални държавни изисквания 80 т.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът към дисертационния труд е изготвен съгласно изискванията на УНСС за начина на оформяне и представяне на дисертационните трудове и авторефератите към тях и изпълнява функциите си съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. Вярно и точно отразява съдържанието на дисертационния труд и постиженията на докторантката.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критичните бележки бяха обсъдени с докторантката по време на предварителното обсъждане, приети от нея, отразени в крайния текст на дисертационния труд и поради това не се представят тук. Същите в никакъв случаи не намаляват актуалността, значимостта и същността на получените приноси и не ограничават тяхната приложимост.

8. Заключение

Анализът на представения дисертационен труд и публикациите към

него са основание да дам **положителна оценка**, да гласувам положително и да предложа на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително, за присъждане на образователната и научна степен **„доктор“**, в област на висшето образование „3. Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление „3.8 Икономика“, по научна специалност „Икономика и управление“ (икономика на отбраната и сигурността) на Гергана Цветелинова Цанкова.

30.04.2021 г./ София

Подпис: